

KONU-AMAÇ-KAPSAM-YÖNTEM

Konu

Bilimsel bir projenin konu bölümü, ele alınacak problemi net bir şekilde ortaya koyan kısa, öz ve anlaşılır bir bölüm olmalıdır. Bu bölüm; projenin ne hakkında olduğunun hızlıca anlaşılmasını sağlamalı ve projenin geri kalanına bir giriş niteliği taşımalıdır.

Çalışma için bir bağlam ya da arka plan sağlamalıdır. **Her bilimsel çalışma bir soru ya da sorularla başlar.** Sorunun doğası ve önemi **kaynak** gösterilerek açıklanmalıdır. Kaynaklar, çalışmanın konusuyla ilgili daha önce yapılan çalışmaları içermelidir. Çalışmanın ya da gözlemin özel amacı ya da araştırma hedefi ya da test ettiği hipotez ile belirtilir. Yalnızca doğrudan ilgili kaynaklara atıfta bulunulur. Projenin neyi araştırdığı, hangi problemi çözmeye çalıştığı ya da hangi soruya cevap aradığı birkaç cümleyle ifade edilir.

Projenin neden önemli olduğu ve hangi bilimsel ya da toplumsal ihtiyaca hitap ettiği açıklanır. Ele alınan konunun mevcut literatürdeki yeri ya da eksiklikleri belirtilir.

Amaç

Bilimsel bir projenin amaç bölümü; projenin neyi başarmayı hedeflediğini açık, net ve ölçülebilir bir şekilde ifade eden kritik bölümdür. Bu bölüm, projenin yönünü belirler ve okuyucuya araştırmanın odak noktasını sunar.

Projenin temel hedeflerini açıkça belirtmelidir. Amaç, projenin neyi çözmeyi, hangi bilgiyi üretmeyi ya da hangi soruya yanıt bulmayı hedeflediğini göstermelidir. Genel ifadelerden kaçınılmalıdır; spesifik ve ölçülebilir hedefler konulmalıdır. Projenin ana hedefi, yani en önemli çıktısı tek bir cümleyle ifade edilmelidir. Ölçülebilir olmayan belirsiz fiiller (anlamak, öğrenmek, düşünmek) yerine, aktif ve sonuç odaklı fiiller (belirlemek, değerlendirmek, analiz etmek, geliştirmek, karşılaştırmak) kullanılmalıdır.

Amaçlar, projenin kapsamını aşmamalı ve gerçekçi olmalıdır. Çok iddialı ya da belirsiz hedeflerden kaçınılmalıdır (öзgüven dizginlenmelidir).

Kapsam

Bilimsel bir projenin **kapsam bölümü**, projenin sınırlarını, ele alınacak konular ve çalışmanın hangi alanlarda sınırlı kalacağını net bir şekilde tanımlayan bölümdür. Bu bölüm, projenin odak noktasını belirler ve okuyucuya hangi konuların kapsanacağını, hangi konuların ise dışarıda bırakılacağını açıklar. Karmaşık jargonlardan kaçınılır; ancak, teknik terimler gerektiğinde doğru bir şekilde kullanılır. Subjektif ifadeler yerine, tarafsız ve kanıta (**kaynaklara**) dayalı bir üslup benimsenir. Projenin hangi konuları, coğrafi alanları, zaman dilimlerini ya da popülasyonları kapsayacağı belirtilir. Ayrıca, projenin hangi yönleri odaklanmayacağı (sınırlandırmaları) ifade edilir.

Zaman ve mekân kapsamı belirtilir. Projenin hangi zaman diliminde yürütüleceği ya da hangi zaman aralığına odaklanacağı açıklanır. Coğrafi kapsamı (sınıf, okul, meslek ya da çalışan ya da grubu, şehir, bölge, ülke) netleştirilir. Projenin ele almayacağı konular ya da sınırlamalar belirtilir. Kapsamın neyi içerdiği ve neyi dışarıda bıraktığı tarafsız bir şekilde ifade edilir. Kapsam, projenin amaçları ve genel hedefleriyle uyumlu olmalıdır.

Yöntem

Araştırmanın nasıl gerçekleştirileceği açık, sistematik ve tekrarlanabilir bir şekilde açıklamalıdır. Kullanılacak materyal ve metotlar (araç ve yöntem) için kaynak gösterilmelidir. Bu bölüm, diğer araştırmacıların çalışmayı anlamasını, değerlendirmesini ve gerekirse tekrar etmesini sağlayacak kadar ayrıntılı olmalıdır.

Yöntem bölümü, okuyucunun çalışmayı kolayca anlayabileceği şekilde sade ve net bir dille yazılmalıdır. Başka bir araştırmacı, verilen bilgileri kullanarak aynı çalışmayı tekrar edebilmelidir. Yalnızca yapılacak işlemler tanımlanmalı, yorumlar bu bölüme dâhil edilmemelidir. Gelecek zaman kullanılmalıdır; çünkü, araştırma henüz başlamamıştır. Çalışmaya katılanlarla ilgili bilgi verilmelidir. Katılımcıların/örneklemin nasıl seçildiği (rastgele seçim, gönüllü katılım), demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, vb.) ve örneklem büyüklüğü belirtilir. Kullanılan ekipman, cihazlar, yazılımlar ya da kimyasallar gibi materyaller ayrıntılı bir şekilde tarif edilir. Marka, model ve

Üretici bilgileri (varsa) eklenir. Özel olarak tasarlanmış araçlar ya da yöntemler varsa, bunların nasıl geliştirildiği aklanır. Araştırmanın adım adım nasıl gerçekleştirileceği kronolojik sırayla aklanır.

Verilerin nasıl toplanacağı (anket, gözlem, deney, vb.) ve hangi ölçüm araçlarının kullanılacağı belirtilir. Verilerin analizinde kullanılacak istatistiksel yöntemler ya da diğer analiz teknikleri aklanır (t–testi, ANOVA, içerik analizi). Kullanılan yazılımlar (SPSS, R, NVivo) ve analiz süreçleri detaylandırılır. Katılımcıların gizliliği, veri koruma önlemleri gibi konular belirtilir. Alana özgü teknik terimler doğru ve tutarlı bir şekilde kullanılır. Karmaşık prosedürleri açıklamak için diyagramlar ya da akış şemaları kullanılabilir.

Olası beklentiler (hipotezler ya da ngrler)

Açık, ölçülebilir, test edilebilir ve araştırma sorusuyla uyumlu bir şekilde formüle edilmelidir.

Olası beklentiler, çalışmanın araştırma sorusuna ya da problemine doğrudan bağlı olmalıdır. Araştırma sorusu, çalışmanın neyi inceleyeceğini netleştirir; beklentiler ise bu soruya yanıt olarak ne tür sonuçlar ngrdğnz ifade eder. Beklentiler, belirsiz ya da genel ifadeler içermemelidir. Hangi değişkenlerin (bağımsız ve bağımlı değişkenler) nasıl bir ilişki içinde olduğu açıkça belirtilir. Beklentiler, deneysel ya da gözlemsel yöntemlerle test edilebilir olmalıdır.

Bilimsel çalışmalarda beklentiler genellikle hipotez olarak ifade edilir. Hipotezler, yönlü (bir yön belirten [X artarsa, Y artar]) ya da yönsüz (bir fark bekleyen ama yn belirtmeyen [X ile Y arasında bir ilişki vardır]) olabilir. Beklentiler, nceki çalışmalar, teoriler ya da gözlemlerle desteklenmelidir. Beklentiler karmaşık ya da uzun olmamalıdır. Her bir beklenti, tek bir fikri ya da ilişkiyi ifade etmelidir. Bağımsız (neden) ve bağımlı (sonuç) değişkenler açıkça belirtilir. Eğer çalışmada birden fazla beklenti varsa, bunlar numaralandırarak düzenli bir şekilde sunulur.

- o H1: X, Y'yi pozitif yönde etkiler.
- o H2: Z, Y ile negatif bir ilişki gösterir.

GİRİşİMSEL OLMAYAN ETİK KURUL